

Inhoud

Ziek kroost en bezorgde ouders. Inleiding, Koos Neuvel, Arko Oderwald, Abel Thijs	9
--	---

1 Opgroeien

De ziekte van Oskar. Over het lijden van een samenleving, Henriëtte van der Horst	15
--	----

Adolescent in verwarring. Over 'De vanger in het graan' van J.D. Salinger, Wouter van Ewijk	23
--	----

Van slecht kind naar slechte volwassene. Radicalisering in de Harry Potter- reeks, Christel Grimbergen	35
---	----

Een kwestie van mislukte volwassenheid? Het arbitraire van leeftijdsgrenzen, Arko Oderwald en Abel Thijs	47
---	----

Heel bijzondere jongetjes. Druktemakerij van Pietje Bell tot Brammetje Baas, Koos Neuvel	55
---	----

Een diep verwonde die zijn wond niet graag zou missen. De vroegste depressies van Simon Vestdijk, Willem van Tilburg	67
---	----

2 Ziek-zijn

Schrijven op recept. Kinderboeken over kanker, Pjotr van Lenteren	77
---	----

De nacht omhelzen, Rinske Kegel	88
--	----

De snottebellen van Sebastiaan. Over 'Eet jouw dokter ook patat?' Ignace Schretlen	89
---	----

Aritmo-manie, Paul Vincent	92
-----------------------------------	----

Tirza wil niet eten. Het niet durven leven van je eigen leven, Michiel Hordijk	93
---	----

Progeria, Are Meijer	102
-----------------------------	-----

Het zieke kind	6
Van daders en slachtoffers. De gespiegelde realiteit van kindermisbruik, Jellie Brouwer	103
Kleurpotlood, Robin Veen	112
Een vrolijk jochie met een klompvoetje. Herman Heijermans en het onbarmhartige leven in arbeidersgezinnen, Caroline de Pater	113
Hierna, Erik Spil	122
Geen dromen meer om na te jagen? De idealen van een mindervalide meisje, Wouter Schrover	123
Krijtjes eten, Jacqueline Verheijen	132
<i>Zalf, Philippe Claudel</i>	133
<i>De koorts, Walter Benjamin</i>	135
Kindkachelkje, Greetje Kruidhof	139
De gelukzaligheid van priemgetallen. Hoe autisme niet veroorzaakt tot sociaal isolement, Frits Boer	141
Vraag, Sylvie Marie	152
Het gemis van het onafscheidelijk zijn. Ted van Lieshout en Astrid Lindgren over de dood van een broer, Martin de Kleine	153
Rit, David Troch	164
Niet schrijven zou tegennatuurlijk zijn. Schrijvers en hun zieke kinderen, Mark Boog	165
Ijspaleis, Martje Wijers	172
<i>Ons eerste kind, P.F. Thomése</i>	173
<i>De ogen van je moeder, Jacobien Erbrink</i>	181

3 Hulpverleners

<i>Ziekte, letterlijk en niet als metafoor, Perri Klass</i>	189
<i>Jean Beicke, William Carlos Williams</i>	195
Verkeersagent van het lijden. Betrokkenheid en distantie in de hulpverlening, Arko Oderwald	203
De plicht onze kinderen een toekomst te geven. Waar het in het kinderziekenhuis om draait, Frank Kneepkens	213
'Ik doe in zorgen'. Zieke kinderen in de huisartsenpraktijk, Ignace Schretlen	225
Besproken werken	233
Medewerkers aan dit boek	237
Verantwoording	239
Zakenregister	241
Namenregister	243

Gedichten

Oorspronkelijk proza

Medewerkers aan dit boek

Frits Boer is emeritus hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie aan het AMC.

Mark Boog is dichter en schrijver. Hij publiceerde dichtbundels, romans en korte verhalen. Voor zijn poëziedebuut, *Alsof er iets gebeurt* kreeg hij in 2001 de C. Buddingh'-prijs. De dichtbundel *De encyclopedie van de grote woorden* werd bekroond met de VSB-poëzieprijs 2006. Zijn meest recente roman is *Het lot valt altijd op Jona* (Cossee, 2011). In januari 2016 werd *De rotonde* gepresenteerd, een lang gedicht ofwel een roman in verzen. Hij treedt regelmatig op met Mark Boog & Poetry in Motion, een combinatie van live rockmuziek, live poëzie en videoprojecties. Zijn werk is in diverse talen vertaald.

Jellie Brouwer is journaliste en presenteert *Kunststof radio*.

Jacobien Erbrink werkt in Den Bosch als specialist ouderengeneeskunde en schrijver.

Wouter van Ewijk, MBA, is psychiater en voorzitter van de raad van bestuur van de Forensische Zorgspecialisten te Utrecht.

Christel Grimbergen is psychiater bij de GGD in Amsterdam. Zij is afgestudeerd in Cultuur- en Wetenschapsstudies.

Michiel Hordijk werkt als medisch redacteur bij Medix Publishers. Hij is afgestudeerd in de geneeskunde en de wijsbegeerte.

Henriëtte van der Horst is huisarts en hoogleraar huisartsgeneeskunde aan het VU medisch centrum.

Martin de Kleine is kinderarts en was van 1978 tot 1989 verbonden aan de afdeling neonatologie van het Wilhelmina Gasthuis/AMC in Amsterdam en van 1989 tot 2013 aan de afdeling neonatologie van Maxima Medisch Centrum in Veldhoven.

Frank Kneepkens is kinderarts maag-darm-leverziekten en werkte tot zijn pensionering in 2014 in VU medisch centrum.

Pjotr van Lenteren is journalist.

Koos Neuvel is freelanceschrijver en -journalist.

Arko Oderwald is bijzonder hoogleraar literatuur en geneeskunde bij de Universiteit voor Humanistiek en universitair hoofddocent bij VU medisch centrum.

Caroline de Pater werkt als zelfstandige met lichtvoetig denken en doen aan zorginnovatie. Met haar project Reiziger in de ggz werkt zij samen met Koos Neuvel aan een boek over de ggz.

Ignace Schretlen had van 1984 tot 2004 samen met zijn echtgenote een huisartsenpraktijk in 's-Hertogenbosch en is nog altijd werkzaam als auteur en beeldend kunstenaar.

Meer over zijn werk is te vinden op www.IgnaceSchretlen.nl.

Wouter Schrover is literatuurwetenschapper en als beleidsmedewerker onderwijs en kwaliteitszorg werkzaam aan de Vrije Universiteit.

Bas Sebus studeerde geneeskunde en is autodidact kunstschilder. Veel van zijn schilderijen zijn gebruikt voor boekomslagen bij onder andere Lemniscaat. Meer over zijn werk is te vinden op www.bassebus.nl.

Abel Thijs is internist in VU medisch centrum.

Willem van Tilburg is psychiater, psychoanalyticus en emeritus hoogleraar in de klinische psychiatrie aan het VU medisch centrum.

P.F. Thomése is schrijver.

Sebastiaan

Sebastiaan is ziek. Uit zijn neus komen snottebellen en hij heeft een watje in zijn oor.
 Sebastiaan is al een week verkouden. Hij speelt niet meer en eet niet meer.
 Daarom heeft de vader van Sebastiaan hem mee naar de dokter genomen.
 'Heeft Sebastiaan koorts?' vraagt de dokter.
 'Dat weet ik niet,' antwoordt de vader van Sebastiaan, 'maar hij voelt wel warm aan.'
 'Wanneer u weer thuis bent, is het verstandig om de temperatuur op te nemen,'
 zegt de dokter.

De dokter heeft Sebastiaan onderzocht.
 Hij is flink verkouden en heeft een oorontsteking. Daarom heeft Sebastiaan
 neusdruppeltjes en een drankje of zetpilletjes tegen de pijn nodig.
 Sebastiaan zegt niets. Hij wil het liefst naar bed.
 De dokter schrijft iets op een briefje en geeft dit aan zijn vader.
 'Alstublieft, mijnheer, dit is het recept voor Sebastiaan.'

Na het bezoek aan de dokter brengt papa Sebastiaan naar huis.
Mama stopt hem snel in bed.

De vader van Sebastiaan gaat naar de apotheek,
een winkel met allemaal geneesmiddelen.
Een mevrouw achter de toonbank haalt een flesje met neusdruppeltjes
en een doosje met zetpilletjes.
Sebastiaan lust geen drankjes.

Sebastiaan ligt in bed.

Wanneer zijn vader thuiskomt van de apotheek, is hij nog wakker.

'Ik wil even kijken of je koorts hebt,' zegt papa.

Hij pakt een oorthermometer. Sebastiaan weet hoe dat gaat.

Het lijkt dan of papa net als de dokter met een lampje in zijn oor gaat schijnen.

Op het apparaatje komen cijfertjes te staan. Dat is de temperatuur.

Wanneer de temperatuur te hoog is, heeft Sebastiaan koorts.

Papa heeft nog een andere thermometer voor op vakantie.

Die lijkt een beetje op een witte pen.

Deze thermometer stopt papa of mama tussen de billetjes.

Sebastiaan moet dan even stil blijven liggen.

Het doet geen pijn. Maar hij heeft liever de oorthermometer.

Sebastiaan heeft koorts. Hij is ziek en voelt zich moe.

Nu wil hij gaan slapen.

Word maar snel weer beter, Sebastiaan!

